

מאוצרות הפרשה

שאינו עשוי לנחת, ומעתה היה עליהם להזהר בו שישאר בטהרתו. ממיילא כאן, כשהביאו לראשונה את השולחן למשכן, ועדין לא נודע להם הנס שיהיה בו שבסלוק הלחם לאחר שבוע עדין יהיה חם כבשעת סדורו, והביאוהו על מנת ששם יהיה מונח ובאמת לא היה מקבל טומאה, ככל כלי עץ העשוי לנחת, ולכן לא כתוב כאן 'הטהור', אולם הפסוק בפרשת אמור הכתוב אחר שכבר נכתב מצות שלש רגלים, וכבר הונח בו לחם הפנים וראו את הנס הנעשה בו, משעה שהוציאוהו להראותו לעולי הרגלים נעשה לכלי עץ שאינו עשוי לנחת ושוב שייך בו דין טומאה וטהרה, לכן כתוב שם 'השלחן הטהור'.

(הרב מודרוס טרעפ שליט"א)

שם. יש להבין מה שייך לחם הפנים לעשיית הכלים והבאתם! גם בפרשת תרומה נאמר "על השלחן לחם פנים לפני תמיד" (כה, ל) וצריך ביאור מה לחם הפנים שייך לבניית המשכן ולמצות "ועשו לי מקדש"? אפשר ליישב קצת שסידור הלחם נוגע לעצם השולחן, כמובא בגמרא (מנחות צו). שמערכת לחם הפנים קבעה את הגובה בו מקדש השולחן, "ב טפחים או ט"ו, לכן שייך להזכיר בעשיית השולחן את סידור הלחם שעליו. (שיעורי רבנו משולם הלוי עה"ת)

ונתתה את מזבח העלה לפני פתח משכן אהל מועד: ונתת את הכיור בין אהל מועד ובין המזבח ונתת שם מים (מ, ו-ז)
צריך ביאור למה הביא את מזבח העולה קודם לכיור, והלא מקומו של הכיור יותר קרוב הוא לפתח אוהל מועד, שהוא בין האוהל ולמזבח, וכן מצינו ששאר הדברים נמנו לפי סדר מקומו, שהרי תחילה מנה את האוהל ואח"כ הארון ואח"כ שולחן מנורה ומזבח הקטורת וכו', ולבסוף מנה את החצר ומסך שער החצר, וא"כ גם לגבי הכיור היה צריך להיות כן, שהיה צריך להקדים את הכיור שהוא יותר סמוך לפתח האוהל מהמזבח, ואילו קרא הקדים את המזבח לכיור.

ויש לבאר, שהרי הכתוב אומר שדין מקום הכיור הוא "ונתת אל הכיור בין אהל מועד ובין המזבח", נמצא מעתה כי כל שלא נתן עדיין את המזבח הרי אין זה מקומו של הכיור, כי מקום הכיור הוא "בין אוהל מועד ובין המזבח", אשר לזאת תחילה הקדים את נתינת המזבח, נמצא מעתה כי ישנו מקום שהוא "בין אוהל מועד ובין המזבח", ושמה יוכל ליתן את הכיור, כי זהו מקומו. (הגאון רבי אביגדר הלוי נבנצל שליט"א)

ויקח ויתן את העדות אל הארון (מ, כ)

העיר מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל ב"טעמא דקרא", מדוע בכל סדר הבאת כלי המשכן כתוב רק "ויתן" "ויפרוש" "ויבא" ולא הזכיר תחילה "ויקח", אע"פ שבדואי קודם להבאה היתה לקיחה, ורק בלוחות הזכיר "ויקח ויתן"? וביאר, שבכל הכלים לא מצינו דינים מיוחדים על אופן וצורת לקיחתן, לכן לא הזכירה התורה בהם "ויקח" דאין בזה נפ"מ לדינא, משא"כ בלוחות הברית שהיה להם דין ספר תורה, ובה מצינו דינים רבים על אופן וצורת לקיחתן, שצריך ליטלן בימין ולפנות עמה לימין וצריך ללוחותיה, על כן עצם הלקיחה נחשבת לעבודה, ולכן נאמר בה "ויקח ויתן". (משלחן גבוה)

ויעשו פעמני זהב טהור ויתנו את הפעמנים בתוך הרמנים (לט, כה) בתרגום אונקלוס כאן מבואר שהכניסו את הפעמון לתוך הרמיון, כלומר שהרמיון היה כמו כים מבד ובתוכו הכניסו פעמון, ויש לשאול שלכאורה יש כאן סתירה, שהרי בפרשת תצוה (פח, ל) מבואר בתרגום שהפעמונים היו 'בין הרמיונים', ולא בתוכם.

שאלה נוספת: בתרגום יונתן בן עוזיאל שם בפרשת תצוה כתב שהיו 71 פעמונים, וכאן כתב שהיו 72 פעמונים, כיצד ניתן ליישב סתירה זו. רעיון גאוני ונפלא כותב מרן ראש הישיבה דפוניבו' הגאון הגדול רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א בספרו בד קודש: הציווי של פרשת תצוה נאמר לפני חטא העגל, ושם אכן היה הציווי לעשות פעמון בין הרמיונים, ולא הסתירו את פעמוני הזהב, ומאחר והיו הפעמונים בין הרמיונים היו בסך הכל 71 פעמונים, ולעומת זאת 72 רמיונים, כדי שהרמיונים יהיו יותר מהפעמונים. אבל פרשת פקודי היה אחר חטא העגל, ושוב לא היה אפשר לעשות את הפעמונים שהיו מזהב תולים בגלוי, שהרי כידוע אין קטגור נעשה סגור, והזהב מזכיר את חטא העגל, לפיכך הטמינו את הפעמונים בתוך הרמיונים שיהיו בהסתרה, ומאחר והיו 72 רמיונים בהכרח עשו גם 72 פעמונים. (תורה שבכתב)

ויעשו את ציץ נזר הקדוש וגו' ויכתבו עליו מכתב פיתוחי חתם (לט, ל) יש להקשות מאי ויכתבו, ויכתוב מבעיא ליה? וי"ל, אומר האמרי אמת ע"פ המשנה ביומא ג יא ובתוי"ט שם, ששם הוי"ה היו צריכים לכתוב כולו בבת אחת, כדי שלא יהיה רגע שהשם יהיה חסר, וא"כ בשביל לכתוב את שם הוי"ה על הציץ הוצרכו לכתוב ארבע אנשים בבת אחת, לכך נכתב ויכתבו.

ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו (לט, לב)

משה הוא אשר כתב זאת, מדוע לא אמר 'ככל אשר צוה ה' אותי'? שאלה זו שאל ה"חפץ חיים", בעת שהספיד את חתנו רבי צבי הירש לוינסון. וענה ה"חפץ חיים": אצל משה רבנו, העניו מכל אדם, לא היה קים "אני". מצוי היה איזה יהודי בשם משה, שעשה כל מה שצוה ה' את משה... (לאור הנר)

את השלחן את כל כליו ואת לחם הפנים (לט, לו) בפסוק הבא (לו) כתוב "את המנרה הטהרה" וגו'. ויש להבין מדוע כמו כן לא נזכר כאן השולחן בשם הטהור, כפי שאכן נזכר בסוף פרשת אמור 'השלחן הטהור'. ונראה בהקדם דברי הגמרא במנחות (כט): אמר ריש לקיש מאי דכתיב 'על השלחן הטהור' מכלל שהוא טמא? כלי עץ העשוי לנחת הוא, וכל כלי עץ העשוי לנחת אינו מקבל טומאה. אלא מלמד שמגביהין אותו לעולי רגלים ומראים להם לחם הפנים ואומרים להם ראו חבתכם לפני המקום. מאי 'חבתם'? כדרכי יהושע בן לוי, דא"ר יהושע בן לוי, נס גדול נעשה בלחם הפנים – סלוקו כסדורו.

ויתכן לפי זה לומר שבאמת תחלתו של שלחן היה כלי עץ העשוי לנחת, שעומד לנוח במקומו ואינו מקבל טומאה, אולם משעה שהיו באים עולי רגלים והוציאו את השולחן ממקומו והראו להם את הנס שנעשה בלחם הפנים, מאז ואילך השתנתה מציאותו ודינו לכלי עץ

דקדוק ההלכה הוא התכלית

וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וַהֲנֵה עָשׂוּ אֹתָהּ פֶּאֶשֶׁר צָוָה ה' כִּן עָשׂוּ וַיִּבְרַךְ אֹתָם מֹשֶׁה (ל"ט, מ"ג)

מסר נאה המתגלה בפסוק זה, לימדנו הגאון רבי יחזקאל סרנא, ראש ישיבת 'חברון', אך בטרם ניגש לדברים עצמם, הבה נטה אוזן למעשה הבא, אשר בוודאי יוסיף להבנת הדברים: הגאון משאריגרד רבי יעקב יוסף, מי שלימים התפרסם כהצדיק בעל ה"תולדות יעקב יוסף", היה בתחילת דרכו מן ה"מתנגדים". שמע גדולתו של הבעש"ט הגיעה לאזניו והוא החליט לחקור אחריו לראות האם באמת נכונות השמועות. הוא נהג לנסוע אליו מידי תקופה, ללמוד מדרכו ולהתחקות אחריו. בכל פעם שהגיע אליו נוכח לראות במקצת גדולתו, אולם עדיין לא היה סיפק בידו לחקור ולעקוב אחריו במשך זמן ממושך. כאשר יצא הבעש"ט למסעו המפורסם אל ארץ ישראל, חש הגאון משאריגרד לפתע תחושת בדידות, נדמה היה לו כאילו חרב עליו עולמו. בסופו של דבר, לא הושלם מסעו של הבעש"ט כידוע, והוא נאלץ לשוב על עקבותיו בהיותו באיסטנבול. כאשר שב הבעל שם טוב לביתו, חש רבי יעקב יוסף תחושת הקלה, ורק אז הבין שנפשו קשורה בנפש הבעש"ט. הוא החליט, איפוא, לנסוע אל הבעש"ט, אך הפעם לפרק זמן ממושך של כחמשה שבועות. במשך שהותו במקום, היו עיניו החודרות של הגאון משאריגרד פקוחות על כל צעד ושעל מהנהגותיו של רבו. הוא עקב אחריו בלימודי הנגלה והנסתר, הביט אחרי כל תנועה מתנועותיו בשעת התפילה, ואף מביט היה בשעת כניסתם של יהודים אל הקודש פנימה, לשטוח בפניו את בקשותיהם השונות. הוא נוכח לדעת מה רב כוחו וגדולתו של הבעש"ט בלימוד התורה ובידיעתה. ואפילו 'מופתים' רבים ראה במו עיניו. ברם, כיהודי הירא וחרד על קוצו של יו"ד, חפץ היה להיווכח במו עיניו דווקא ביראתו הפשוטה של הבעל שם טוב, את אותה הקפדה עד קצה הגבול, על כל חומרה דקה מן הדקה. אך דווקא את הפן הזה אשר כה השתוקק להכיר, התחכם הבעש"ט להסתיר מפניו. אך, בסופו של הדבר ההזדמנות לא אחרה לבוא. באחד הימים נסעו הבעל שם טוב ופמלייתו בדרך, כשרבי יעקב יוסף נמנה אף הוא ביניהם. מידי חולפם סמוך לאחד היערות שבסביבה, הורה הצדיק לעצור מנסוע, כדי להתפלל תפילת מנחה אשר הגיע זמנה. משירדו מן העגלה, והחלו חוגרים עצמם באבנטים לקראת התפילה, נענה הצדיק וקרא: "מים, ליטול ידיים!". מיד חשו אי אלו מן התלמידים אל עבר הכבודה שעל העגלה, בכדי להביא את צלוחית המים והנטלה שמתלווים היו תדיר עם הצדיק במסעיו. לפתע גילו להוותם שהצלוחית נשברה. הכיצד ייטלו ידיהם לתפילה?! פניו של הצדיק קדרו, ועננה הופיעה עליהן. "מוכרחים להשיג מים!", הכריז בנימה מודאגת. "לא אוכל להתייצב לתפילה ללא נטילת ידיים! היכון לקראת אלוֹקֵיךָ ישראל!". הוא ציוה על מלוויו להתפזר בתוככי היער ולתור אחר מעיין או מקווה מים אחר כלשהו, ואף הוא בעצמו ירד לסייעם בחיפוש אחר מקור מים. לאחר שעה ארוכה שבו המחפשים בידיים ריקות. הצדיק הביט ברקיע המאפיל. "עוד מעט תחלוף עת מנחה!", אמר בחשש. פתאום אזור אחד מן החבורה עזו, והשמיע חרש: "אולי, בדלית ברירה, יספיק קינוח הידים במפה, כפי שנפסק שיש לנהוג בשעת הדחק?". הצדיק הביט בשואל, ולא אמר דבר. ניכר היה בו, שהדברים לא הניחו את דעתו. לא בכאלו עצות הוא חפץ. במקום זאת, נכנס ליער, הרים פניו למעלה ונשא קולו בזעקה: "רבונו של עולם! אב רחום וחנון! מבקש אני ממך, הזמן לי מים לרחוץ ידי לתפילת המנחה, לבל אצטרך לעבור, חלילה, על תקנת חז"ל הקדושים ולהתפלל בלא נטילת ידיים!". לפתע נדמה היה להם שהם שומעים קול כפפוך מים. כולם מיהרו לכיוון הקול, ולנגד עיניהם נתגלה מעין מים חיים... "עיניים להם ולא יראו!", אמר הבעל שם טוב, "פה לידינו מפכה מעיין, ואנחנו מחפשים אחריו במרחקים!". התלמידים חככו במצחם בתמהון, הכיצד לא הבחינו בו קודם לכן?! בשל הזמן הדוחק לא התמהמהו במחשבותיהם, ונטלו את ידיהם לקראת התפילה. אך אצל רבי יעקב יוסף השתנתה התפיסה לחלוטין! מעתה, כבר היה נהיר לו אותו פן בדמותו העילאית של הצדיק שלא זכה עד כה לראות. מסירות נפש כזו על חומרה כה קלה מדרבנן, לא ראה עוד מעודו. הוא לא התפעל כלל מה'מופת' שראו עיניו. חרדת הקודש הגדולה לבלתי סטות מן ההלכה הצרופה, והדקדוק על כל קוצו של יו"ד, הם ש'תפסו' אותו. מעתה, דבק ברבו רבי ישראל 'בעל שם טוב', ונעשה מגדולי תלמידיו. בהנהגתו, לימדנו רבי יעקב יוסף יסוד חשוב: לעיתים אנו נוטים להתפעל מתכונות נשגבות, של חכמה מופלאה, של עשיית 'מופתים', אבל האמת היא שהגדלות האמיתית של האדם נמדדת בדקדוק ההלכה, והשאיפה לעשות הכל כפי שהצטוונו.

יסוד חשוב זה ניתן ללמוד מהנאמר בפרשתנו: שהלא, הקמת המשכן היתה רצופה גילויים של אהבת ה', נדיבות לב וחכמה נשגבה. כולם מעלות עליונות, אשר בגינם זכו ישראל להשראת השכינה במשכן. אף על פי כן, משנסתיימה המלאכה ובאה התורה לשבח את המתנדבים ועושי המלאכה, לא ציינה את מעלת נדיבותם או את חכמתם הגדולה, אלא רק את העובדה שעשו **כאשר ציוה ה'.** ללמדך, שהעשיה כדקדוק ההלכה ועשיית מצות ה' כמאמרה, היא המעלה העליונה העולה על כל המעלות האחרות, וכל המעלות ההן הינן רק כאמצעי להגיע על ידן אל תכלית כל המעלות - "והנה עשו אותה כאשר ציוה ה'". ('ללמדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

בת יחידה, שההורים שלה רוצים שיעשו תמיד את הסדר אצלם

שאלה: אשתי היא בת יחידה, וההורים של אשתי מאד רוצים שנעשה אצלם את החג, ובפרט בליל הסדר כדי שלא יהיו בשולחן החג לבדם, אך מצד שני כמעט כל החגים מתוך השנתיים וקצת שאנחנו נשואים עשינו אצלם, ורציתי החג הזה לעשות אצל ההורים שלי, אחרי הרבה זמן שלא עשינו אצלם. ניסינו שההורים של אשתי יתארחו אצל קרובי משפחה שהזמינו אותם, אך לא עלה בידנו, מה לעשות עבוד הרב מאד קשה לנו להשאיר אותם לבד, אבל גם אנחנו רוצים להיות גם בצד שלי, מה לעשות האם ללכת להורים או לא?

תשובה: זו מצוה מאוד גדולה להשאיר אצל ההורים של האשה ולא להשאירם לבד, וזה גם לא כדאי לכם, כי מספיק אנחה אחת שההורים שלה יוציאו בליל הסדר כשישארו לבד, וזה עלול להזיק.

ולמרות הרצון שלך החזק ללכת להורים שלך, בוודאי שרצון השי"ת היא שתשאיר אצל ההורים שלה, וזה מאוד כדאי לך, כמו שנאמר במשנה באבות (פ"ב מ"ד) עשה רצונו כרצונך, כדי שיעשה רצונך כרצונו. בטל רצונך מפני רצונו כדי שיבטל רצון אחרים [היינו רצון הקב"ה] מפני רצונך. ובליל הסדר שהוא לילה מסוגל מאוד לבקשת ישועות, איך לך עת רצון גדול מזה לאדם שמבטל את רצונו מפני הקב"ה. גם מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל מעולם לא עשה סדר בבית הוריו למרות רצונו, וגם שאר החגים לא היה אצלם, כי אשתו היתה בת יחידה, והוא נשאר עם חמיו וחמותו, וחזי מה עלתה בידו, שהאיר את העולם בתורתו. (הגר"י זילברשטיין שליט"א, קובץ ווי העמודים)

תשובה לחידה משבוע קודם: חח: כל נדיב לב הביאו חח" (לה, כב)

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות גורן להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת אשכנזי לאירוסי הבן משפחת גרינצייג להולדת הבת משפחת מזרחי לנשואי הבת משפחת סבר לנשואי הבן משפחת פרסיק לנשואי הבת משפחת משה פריד להולדת הבן **גני הדר-עמישב:** משפחת רוזנברג לנשואי הבת משפחת גוז להולדת הבן משפחות זייבנדב לנשואי הבת הנכדה משפחת לויים לנשואי הבן משפחות נוסבכר-אינגבר לנשואי הבת הנכדה משפחות סדן-שטיין (מרכז העיר) לנשואי הבן הנכד משפחות הירש לאירוסי הבן הנכד